

POSTANOWIENIE

15 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 15 września 2023 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku E. T.
z udziałem K. M.
przy udziale Prokuratora Regionalnego w Łodzi
o uznanie orzeczenia sądu zagranicznego,
na skutek skargi kasacyjnej K. M.
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Łodzi I Wydział Cywilny
z 8 marca 2021 r., I ACa 1196/19,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od uczestniczki K. M. na rzecz wnioskodawczyni E. T. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia uczestniczce odpisu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.**

[PG]

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba

wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 8 marca 2021 r. (sygn. akt I ACa 1196/19) pełnomocnik uczestniczki postępowania K. M. oparł wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłance określonej przez art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a następnie – po zwrocie akt do Sądu drugiej instancji - w piśmie z 22 maja 2022 r. powołał się również na przesłankę z 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. W ocenie skarżącej Sąd drugiej instancji naruszył zasadniczo art. 1146 w zw. z art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przyjęcie, iż został spełniony warunek wzajemności uznawania orzeczeń pomiędzy Rzeczpospolitą Polską, a Związkiem Australijskim. Jak stwierdziła skarżąca, „na gruncie niniejszej sprawy nie zostały spełnione wszelkie ustawowe warunki do uznania orzeczenia wydanego przez Federalny Sąd Pokoju Australii z siedzibą w Adelajdzie (Związek Australijski) z 25 września 2007 r., na mocy którego rozwiązano przez rozwód małżeństwo A. M. i K. M. jako orzeczenia podlegającego uznaniu, skutecznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”. W konkluzjach uczestniczka postępowania skarżąca stwierdziła, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w szczególności, zważywszy na brak spełnienia warunku wzajemności uznawania orzeczeń oraz niedochowanie wymogu należytego zbadania i ustalenia tej przesłanki. Ponadto, jak była już o tym mowa, w następczym piśmie pełnomocnik uczestniczki podjął się bezskutecznej próby rozszerzenia wniosku o przyjęcie jej skargi kasacyjnej o kolejną przesłankę przedsądu, przewidzianą przez art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., upatrując konieczności jej przyjęcia przez Sąd Najwyższy w potrzebie wykładni art. 1146 § 1 pkt 5), 6) oraz art. 1143 § 1 - 3 k.p.c., gdyż, w ocenie skarżącej, przepisy te, w zakresie uznawania zagranicznych orzeczeń, wywołują poważne wątpliwości

praktyczne. Tym samym interwencja Sądu Najwyższego w tej materii była, zdaniem skarżącej, konieczna i uzasadniona.

Tymczasem w ocenie Sądu Najwyższego pozbawione uzasadnienia prawnego jest twierdzenie, iż skarga jest oczywiście uzasadniona. W orzecznictwie tego Sądu wyjaśniono, bowiem, że zachodzi ona wówczas, kiedy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie kwalifikowanych uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowni drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym i oczywistym, polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. W rezultacie oczywista zasadność skargi kasacyjnej może wynikać tylko z oczywistych błędów sądu spowodowanych rażącym naruszeniem zasad wykładni lub stosowania prawa. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, niepubl.). Zdaniem Sądu Najwyższego skarżąca nie wykazała, iż zaskarżone orzeczenie jest ewidentnie błędne, zapadło z oczywistym naruszeniem prawa i stąd nie powinno funkcjonować w obrocie prawnym (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 maja 2008 r., IV CSK 162/08, niepubl.). Ponadto w sprawie niniejszej przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w pkt 2 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. wzajemnie się krzyżują i wykluczają możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 2 powołanego przepisu), jak i prywatny skarżącej (pkt 4 powołanego przepisu). Zasadniczo w sprawie kwestionowane jest bowiem zastosowanie przez Sąd drugiej instancji art. 1146 § 1 pkt 5), 6) oraz art. 1143 § 1 - 3 k.p.c., z czego skarżąca wywodzi istnienie przesłanki potrzeby wykładni powyższych przepisów postępowania (art. 398⁹ § 1

pkt 2 k.p.c.) oraz jednocześnie przesłanki „oczywistej zasadności skargi kasacyjnej” (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Takie rozumowanie jest wadliwe, gdyż albo redakcja określonych przepisów postępowania wywołuje potrzebę ich wykładni, albo te same przepisy są interpretacyjnie jednoznaczne, a zastosowanie ich przez sąd orzekający jest błędne i w efekcie skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Ponadto twierdzenie o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jest poparte wywodem o naruszeniu przepisów odnoszących się do oceny wiarygodności i mocy dowodów, czym Sąd drugiej instancji naruszył art. 233 § 1 k.p.c. Tymczasem stosownie do art. 398³ § 3 k.p.c. niedopuszczalne jest oparcie skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Ze względu na tę regulację zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie może być w ogóle podstawą skargi kasacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 listopada 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 76; oraz wyroki: z 26 kwietnia 2006 r., V CSK 11/06, niepubl.; z 8 maja 2008 r., V CSK 579/07, niepubl.; z 16 listopada 2012 r., III CSK 73/12, niepubl.; z 14 lutego 2013 r., II CSK 292/12, niepubl., z 23 czerwca 2016 r., V CSK 536/15, niepubl. i z 13 kwietnia 2017 r., I CSK 93/17, niepubl.).

Wskazać, nadto, należy, że nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozważę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego - na stosowany wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną - orzeczono na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 98 § 1¹ i § 3, 391 § 1, 398²¹ i 13 § 2 k.p.c. oraz przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz.1800).

[SOP]

(r.g.)

